

Muzey işçiləri tez-tez Azərbaycanın qədim abidələrinə, muzeylərinə, gəzməli-görməli yerlərinə ekskursiyaya çıxırlar. Bu dəfə də Xalis Məmmədovun təşəbbüsü ilə Şəki rayonunun Kiş kəndində tikilmiş Kiş məbədinə getdik. Bu məbəd məndə böyük maraq oyadı. Məbədin tarixi ilə maraqlandım və öyrəndiklərimi "Qəbələ" qəzetinin oxucuları ilə bölüşmək istədim.

İlk marağım bu oldu ki, Kiş kəndində bir nəfər də olsa yerli xaçpərəst yoxdu. Bu məbəd İsanın din qardaşı Yakov tərəfindən xristianlığı təbliğ etmək

də, Balakən bölgəsində Qum bazilikası (IV-V), Ləkir kilsəsi (V-VI), Zəyzid məbədi (VI-VII), Qərbi Azərbaycanın və Gürcüstan ərazilərində kilsələrə çevrilmişdi. Sonradan İslam dini yayıldıqda da bəzi ibadət yerləri məscid kimi fəalliyət göstərmişdilər. Bu insanların zaman-zaman inanclarının birinin o birinə çevrilməsi idi. Maraqlı burasıdır ki, Kiş kəndində yaşayan xalqlar İslam dininə sitayiş edirlər və bu tarixi tikini göz bəbəkləri kimi qoruyurlar.

1836-cı ildə Rusiya hakimiyyətinin siyasətilə Alban kilsələrinin ləvğ edilməsi qərar alındı. Bundan istifadə edən

Kiş məbədinə səyahət

üçün qədim Albaniyaya göndərilmiş müqəddəs Yelisey Kiş kəndinə gələrək burada kilsə tikdirmişdi. Bu kilsə-məbəd Qafqazda ən qədim ibadət yerlərindəndir. Kilsə-məbəd məhz onu tikdirən Yeliseyin adı ilə bağlıdır. Lakin belə bir sual yaranır. Niyə xalq arasında Kiş kilsəsi deyil, Kiş məbədi sözü işlənir? Dini tarixə nəzər salaq.

Məbədlərin tarixi daha qədimdir. Musa, İsa, Məhəmməd peyğəmbərlər Allahla mağaralarda və digər vasitələrlə danışıq, ya da vəhlər almışlar. Onun üçün də hələ eramızdan əvvəl V-VI əsrlərdən mağaralar müqəddəslik rəmzi kimi Alaha dua etməyə cəm halında yığılmışlar. Həmin din ətraf yaşayış yerlərinə yayıldıqca mağaralara oxşar məbədlər tikilmişdi. Məhz Kiş kəndində tikilmiş bu ibadət yeri də əvvəli məbəd olub. Onun özülünün ən aşağı qatında kiçik qaya və çay daşları hörülmüşdü. Arxeoloji tədqiqatlar nəticəsində öyrənilmişdi ki, bu tikili bizim eradan əvvəl IV əsrə aiddir. Həmin dövrdə xristian dini yaranmadığına görə bu dini yer məbəd olmuşdu.

Xristianlığın yayıldığı dövrdə inanc yeri olan məbədlər təbliğati daha güclü olan dinlə əvəz olmağa başladı. Belə məbədlər Albaniya ərazisində xristianlığı möhkəmləndirmək məqsədilə Qəbələ rayonunun Nic kəndin-

epmənilər kilsələri erməni memarlıq üslubuna uyğunlaşdırıldı. Zərduştlükdən gələn xaçları xristian xaçlarına çevirdilər. Bunu biz Nic qəsəbəsində udi xalqlarının ibadət yeri olan məbədin təmsalında da görürük. Ermənilər nəinki məbədlərə, əlifbaya da yiyələnmişlər. Məlumdur ki, yer üzərində bütün əlifbaların mənbəyi birdir və kökü finikiyalara məxsusdur. Ancaq tarixin müxtəlif dövrlərində bəzi xalqlar, o cümlədən ermənilər əlifbalara qəsd etmişlər. Onlar məharətlə "Avesda" və "Orhan-Yenisey" əlifbasına bağlı olan Alban əlifbasını və bu əlifba ilə yazılmış abidələri məhv etmişdilər. Bu əlifbanın əsasında özlərinin əlifbasını yaratmışdılar. Bununla da özlərinə mədəniyyət və tarix "qazanmışdılar". Lakin kim nə edirsə etsin bu məbədlər, kilsələr, məscidlər hamısı Azərbaycan xalqının milli sərvətləridir.

Azərbaycan xalqı bütün dinlərə hörmətlə yanaşır. Nic qəsəbəsində yerləşən ibadət yerinin yüksək səviyyədə təmir olunması da bunu göstərir.

Etiraf edirəm ki, bu ekskursiyadan mən və iş yoldaşlarım çox təsirləndik, bu gəzinti hamımızın ürəyində bir çox suallara cavab tapdı və yenilərinə yeni yol açdı.

Çimnaz Müzəffərova, İsmayılbəy Qutqaşının xatirə-əv muzeyinin müdiri.

Dayım

(Dayım İntiqam üçün)

Adi meşəbəyidir
Əziz, mehriban dayım.
Təbiəti qoruyur
Mənim İntiqam dayım.
Mən hər zaman görürəm
Onu atın belində.
Heç nədən yox qorxusu,
Tüfəngi var əlində.
Təbiətin dostudur,
Quşlar da sevir onu.

Çəsmələr də meşədə
Bax, gözleyir yolunu.
Güc-qüvvəti alır o
Meşədə gül-çiçəkdən.
Hər gülü, hər çiçəyi
Dayım sevir ürəkdən.
Meşədəki canlılar
Güvənirlər dayıma.
Çünki dayım tez çatır
Onların harayına.

**Sevda Ağayeva,
Uludaş kənd tam orta
məktəbin V sinif şagirdi.**

Mənim anam

(Anam Cavahirin əziz xatirəsinə)

Hər dərdən gözlərimə inanmıram mən,
Deyirəm yaşayır, ölməyib anam.
İş üstəndən hər dəfə evə dönəndə
Fikrimi başımdan alır bu inam.
Gördüyü hər kəsi, oğul, uşağı
Özünə ən əziz, doğma bilirdi.

"Can bala" olardı onun cavabı,
Hamıyla mehriban deyib-gülərdi.
Tüfəng səsinəndən də səksənirdi o,
Vətənin dərdinə dözə bilmirdi.
O qanlı əlləri görmüşdü deyər--
Öldürdü anamı Xocalı dərdi.
O soyuq məzarda səbirsizliklə,
Bəlkə də hər şeyi izləyir anam.
Bilirəm, ruhu da çox narahatdır,
Qələbə gününü gözleyir anam.

Emin Baratoğlu.

Ruhumun qidasısan,
Balamın balasısan,
Canımın parasısan.
Sevin balam, gül balam,
Ay mənim Nurgül balam.
Atana sarı qaçırsan,
Qoynuna əl açırısan,
Qəlbine nur saçırısan.
Həmişə sevin, gül balam,
Ay mənim Nurgül balam.
Anan «quzumsan»—deyir,

Nurgül balam

«Şəkər», «duzumsan»—deyir.
«Dəcəl qızımsan»—deyir,
Hey oynayır gül balam
Ay mənim Nurgül balam.
Əmin qoydu adını,
Tanı dostu-yadını,
Tanrı versin tayını.
Xoşbəxt yaşa, gül balam,

Ay mənim Nurgül balam.
Saleh deyir bacımsan,
Başımdakı tacımsan,
Amma bir az acısan
Yenə gülür gül balam,
Ay mənim Nurgül balam.

**Bahar Hüseynova,
Soltannuxa kəndi.**

Olarmı?!

Sən hara gedirsən, a dəli könlüm,
Naşı insanlardan yoldaş olarmı?!
Eşqin bir adı var, şərin yüz adı,
Duyğusuz ürəkdən sirdaş olarmı?!
Aldanma dövlətə, vara heç zaman,
Xırmana nə verir qupquru saman?

Şərin yaxasından bərk tutma, aman,
Şərdən də adama qardaş olarmı?!
Rəşad, gəl, danışma sirri nakəsə,
Ondan xeyir gəlməz sənə «can» desə.
İstər tufan qopa, istər yel əsə,
İslanmış duyğudan heç daş olarmı?!

**Rəşad Mahmudov,
Qəbələ şəhəri.**

Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Qəbələ Rayon Turizm və Otelçilik üzrə Peşə Tədrisi mərkəzində "Xəmsə" milli intellektual oyunu üzrə gənclər arasında VIII Azərbaycan Çempionatının zona seçim mərhələsi keçirilmişdir. Tədbirdə Gənclər və İdman Nazirliyinin sektor müdiri Kənan Kərimov iştirak etmişdir.

Tədbirin açılış mərasimində rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Fəxri Soltanov çıxış edərək iştirakçıları salamlamış və cənab Prezident İlham Əliyevin gənc nəsələrinə hər bir sahədə xüsusi diqqət yetirdiyindən, onlara göstərilən qayğıdan və respublikada dövlət gənclər siyasətinin uğurlu inkişafından danışıq, tədbirin məqsəd və vəzifələri haqqında məlumat vermişdir.

"Xəmsə" milli intellektual oyununun keçirilməsində əsas

Xəmsə Milli İntellektual Oyunu üzrə gənclər arasında zona yarışması

məqsədin gənclərin intellektual səviyyəsini, dünyagörüşünü, zehni inkişafını stimullaşdır-

yeniləşməni tətbiq etməkdən ibarət olduğu bildirilmişdir.

Zona mərhələsində yaşı 18-dən 29-dək olan Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən və Qəbələ rayon komandaları öz bilik-bacarıqlarını və

intellektual səviyyələrini sınaq etmişlər.

Yarışın yekununda Balakən rayon komandası I yer, Qəbələ rayon komandası II yer və Qax rayon komandası III yere çıxmışdır. Hər üç komanda Gəncə şəhərində keçiriləcək final mərhələsinə vəsiqə qazanmışdır.

Məhəmmədli Səfərçinov, gənclər və idman idarəsinin baş məsləhətçisi.

ELAN

Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətinin 9 saylı Ərazi

İdarəsi tərəfindən Abdullayev Ceyhun Şirin oğlunun adına Qəbələ şəhəri E. Kərimov küçəsi 80 ünvanında olan torpaq sahəsinə reyestr № 406013031456, qeydiyyat tarixi 21.05.2014 olan çıxarış verilmişdir.

Redaktor

O. Ə. Məmmədov.

TƏSİSÇİLƏR:

Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyəti və redaksiyanın jurnalist kollektivi.

Məsul nəvbətçi:
N. R. Atakişiyev.

ÜNVANIMIZ:

✉ AZ 3600, Qəbələ şəhəri,
Heydər Əliyev prospekti, 56.
Redaktor: (024)20 5-19-14.
Ümumi: (024)20 5-15-56.
e-mail: gabalaneews@mail.ru

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeyddən keçmişdir. Lisenziya AV № 022611

«Kapitalbank»-ın Qəbələ filialında hesab № AZ36AİB 33080019444900218149 VÖEN: 4400103601

Qəzet «Qəbələ» qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmis və Bakı şəhərində «E-Q» MMC-nin mətbəəsində ofset üsulu ilə çap edilmişdir. Tiraj 2100.

Oxucu məktubları geri qaytarılmır.